

Bruksela, 4 czerwca 2026 r.
(OR. en)

9974/26

CORDROGUE 72
SAN 373
COSI 90
RELEX 756
UD 164
EUROPOL
EUDA

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady

Data: 4 czerwca 2026 r.

Do: Delegacje

Dotyczy: Konkluzje w sprawie wspólnej realizacji strategii UE w dziedzinie narkotyków

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie wspólnej realizacji strategii UE w dziedzinie narkotyków, w wersji zatwierdzonej przez Radę (ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych) na jej 4179. posiedzeniu, które odbyło się 4 czerwca 2026 r.

Konkluzje Rady w sprawie wspólnej realizacji strategii UE w dziedzinie narkotyków

W odpowiedzi na rosnące wyzwania w zakresie zdrowia, bezpieczeństwa oraz kwestii społecznych związane z używaniem narkotyków, z ich szkodliwymi skutkami oraz z nielegalnym handlem nimi Rada zatwierdziła strategię UE w dziedzinie narkotyków¹, uwzględniając kwestie podkreślone w zatwierdzonych w marcu 2026 r. konkluzjach Rady. Opierając się na dowodach, w strategii przyjęto podejście obejmujące całą administrację rządową i całe społeczeństwo. Podejście to ma na celu zrównoważenie ograniczenia podaży narkotyków, popytu na nie i redukcji szkód, a jednocześnie ma zapewnić maksymalną synergię i sprzyjać spójności na wszystkich szczeblach: lokalnym, krajowym, unijnym i międzynarodowym oraz pomiędzy nimi, przy pełnym poszanowaniu wartości UE, prawa międzynarodowego i praw człowieka.

I. Skuteczna polityka zależy od skutecznego jej wdrażania

Niniejsze konkluzje Rady stanowią unijne ramy wdrażania strategii w dziedzinie narkotyków (zwane dalej „ramami wdrażania”). Przekładają one i uzupełniają priorytety strategii na konkretne zobowiązania i działania, realizując wszystkie pięć filarów, którymi są: 1) zwiększenie gotowości i zdolności reagowania; 2) ochrona zdrowia publicznego; 3) poprawa bezpieczeństwa i ochrona społeczeństwa; 4) przeciwdziałanie zagrożeniom i szkodom; oraz 5) budowanie silnych partnerstw.

Ramy wdrażania będą wyznaczać kierunek wspólnych prac UE w nadchodzących latach. Poprzez powiązanie szczebli politycznych, strategicznych i operacyjnych oraz zaangażowanie sektorów obejmujących zdrowie, egzekwowanie prawa, wymiar sprawiedliwości, edukację, sprawy społeczne, współpracę na rzecz rozwoju i środowisko, a także różnych podmiotów, w tym społeczeństwa obywatelskiego, środowiska akademickiego i podmiotów prywatnych, ramy wdrażania opracowano, by wywołać efekt kumulacji na szczeblach lokalnym, krajowym, unijnym i międzynarodowym, przy stałym ukierunkowaniu na oparte na dowodach, wymierne i rzeczywiste oddziaływanie. Rada podkreśla znaczenie skutecznej współpracy i koordynacji w oparciu o strategię UE w dziedzinie narkotyków i ramy jej wdrażania, zarówno w obrębie instytucji i organów UE, jak i między nimi, we wszystkich obszarach istotnych w kontekście polityki w dziedzinie narkotyków.

¹ Dok. 7066/26 i 15573/25.

Aby zapewnić realizację priorytetów, ramy wdrażania powinny – w stosowanych przypadkach – wspierać opracowywanie nowych środków uwzględniających pojawiające się i przyszłe potrzeby i wyzwania. Należy tego dokonać w sposób praktyczny, oparty na dowodach i zorientowany na wyniki, przy jednoczesnym optymalnym wykorzystaniu istniejących mechanizmów, narzędzi i procesów.

W ramach wdrażania wykorzystane zostaną trzy główne elementy; w odniesieniu przede wszystkim do filaru dotyczącego bezpieczeństwa są to: 1) unijny plan działania przeciwko nielegalnemu handlowi narkotykami² oraz priorytety europejskiej multidyscyplinarnej platformy przeciwko zagrożeniom przestępstwami (EMPACT) dotyczące nielegalnego handlu narkotykami, zapewniające synergii między tymi instrumentami; mogą one zostać uzupełnione dalszymi ukierunkowanymi pracami; w odniesieniu do wszystkich filarów: 2) istniejące mechanizmy, narzędzia i procesy, które należy w pełni wykorzystać; a w obszarach ograniczania popytu oraz ograniczania ryzyka i redukcji szkód: 3) innowacyjne projekty oparte na współpracy, które mają zostać opracowane z myślą o zacieśnieniu współpracy między państwami członkowskimi, agencjami UE i innymi odpowiednimi podmiotami w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz w celu wyeliminowania luk we wdrażaniu.

Metody operacjonalizacji tych elementów przedstawiono w ZAŁĄCZNIKU do niniejszych konkluzji Rady.

II. Nie można zakładać skuteczności polityki; w razie potrzeby musi ona zostać zbadana i poddana przeglądowi.

Postępy we wdrażaniu powinny być monitorowane w miarę upływu czasu, umożliwiając – w stosownych przypadkach – oparty na dowodach przegląd i korektę kierunku działań.

Zachęca się Agencję Unii Europejskiej ds. Narkotyków (EUDA) do przyporządkowania istniejących wskaźników do celów strategii oraz do oszacowania zapotrzebowania na ewentualne dodatkowe wskaźniki, które pomogłyby w monitorowaniu wdrażania na szczeblu unijnym i krajowym.

² Dok. 16353/25.

Monitorowanie wdrażania powinno zminimalizować dodatkowe obciążenia względem państw członkowskich dzięki lepszemu wykorzystaniu już zgromadzonych danych; uznaje się jednocześnie, że skuteczne monitorowanie wymaga od państw członkowskich wystarczającego wkładu danych.

Komisja, uwzględniając informacje, dane i analizy dostarczone przez państwa członkowskie i ESDZ oraz udostępnione przez EUDA, Europol, inne agencje i organy UE, a także przez społeczeństwo obywatelskie, ośrodki analityczne i środowiska akademickie, powinna monitorować wdrażanie strategicznych ram UE w zakresie narkotyków. Ze względu na powiązane kompetencje na szczeblu unijnym i krajowym zasadnicze znaczenie w tej dziedzinie mają ścisła współpraca i koordynacja. W celu ułatwienia koordynacji i umożliwienia wszelkich niezbędnych działań następczych w zakresie polityki, w tym monitorowania, niezbędna jest ścisła współpraca Komisji, prezydencji Rady UE oraz Horyzontalnej Grupy Roboczej ds. Narkotyków jako organu przygotowawczego Rady zajmującego się polityką w dziedzinie narkotyków. Horyzontalna Grupa Robocza ds. Narkotyków ułatwi wymianę informacji na temat realizacji strategicznych priorytetów strategii na szczeblu krajowym. Jeżeli chodzi o projekty oparte na współpracy, wymiana informacji przebiegać będzie z uwzględnieniem informacji dostarczonych przez państwa członkowskie, agencje i inne zainteresowane strony uczestniczące w danych projektach. Aktualne informacje i dyskusje na temat realizacji strategii będą regularnie włączane do porządku obrad Horyzontalnej Grupy Roboczej ds. Narkotyków, niezależnie od podobnej wymiany informacji – w stosownych przypadkach – na forum innych organów przygotowawczych Rady.

Przegląd ram wdrażania powinien zostać włączony do ogólnego sprawozdania z realizacji strategii UE w dziedzinie narkotyków, spodziewanego do końca 2032 r., i powinien uwzględniać spostrzeżenia z procesu monitorowania oraz wnioski wyciągnięte z realizacji projektów opartych na współpracy.

1. Unijny plan działania przeciwko nielegalnemu handlowi narkotykami

Rada zatwierdza unijny plan działania przeciwko nielegalnemu handlowi narkotykami, uwzględniając elementy, o których mowa poniżej. Zatwierdzenie to nie przesądza o działaniach lub procesach opracowywanych w powiązanych obszarach ani o rolach, obowiązkach i mandatach poszczególnych zainteresowanych stron. Ramy wdrażania powinny również przestrzegać mandatów agencji UE i nie rozstrzygać o przyszłych dyskusjach na temat zmiany tych mandatów. Plan działania przeciwko nielegalnemu handlowi narkotykami stanowi integralną część ram wdrażania. Rada uznaje, że położono w nim silny nacisk na współpracę operacyjną oraz na jakość i przydatność określonych w nim działań.

W planie przedstawiono najważniejsze działania, które należy podjąć na szczeblu unijnym i krajowym w latach 2026–2030. Należy zauważyć, że już na etapie wstępnej analizy planu działania państwa członkowskie stwierdziły, że w przeciwdziałaniu nielegalnemu handlowi narkotykami należy podkreślić znaczenie m.in.: wzmocnienia zasady podążania śladem pieniędzy; zwiększenia wymiaru morskiego z pomocą sojuszu portów europejskich, a także poprzez intensyfikację i rozszerzenie działalności Morskiego Centrum Analiz i Operacji ds. Zwalczenia Narkotyków (MAOC-N), z należyтым poszanowaniem jego mandatu i funkcjonowania oraz ról i obowiązków jego członków; pogłębiania partnerstw publiczno-prywatnych, w szczególności z operatorami świadczącymi usługi pocztowe i usługi doręczania paczek; zacieśniania współpracy z przedsiębiorstwami technologicznymi w celu zapobiegania – w tym poprzez ulepszone narzędzia wykrywania – rekrutacji w internecie, zwłaszcza małoletnich; oraz usprawnienia wymiany informacji między organami ścigania, w tym organami celnymi, a organami sądowymi. Ponadto należy zwrócić większą uwagę na pojawiające się wyzwania operacyjne, takie jak niewłaściwe użytkowanie statków o dużej prędkości oraz korzystanie z łodzi podwodnych i półzanurzalnych, a także na promowanie wymiany najlepszych praktyk, w tym w zakresie likwidacji miejsc produkcji niedozwolonych środków odurzających.

Rada uznaje, że unijny plan działania przeciwko nielegalnemu handlowi narkotykami będzie częściowo realizowany poprzez działania operacyjne prowadzone w ramach europejskiej multidyscyplinarnej platformy przeciwko zagrożeniom przestępstwami (EMPACT), oraz że należy zapewniać wzajemną spójność. W związku z tym Rada zwraca się do Komisji, by w ramach swoich kompetencji przyczyniała się do tej spójności poprzez uwzględnienie w realizacji planu działania – w jak najszerszym zakresie – priorytetów, czynników i głównych podmiotów danego działania EMPACT, przy jednoczesnym uznaniu wyników oceny zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością w UE (EU SOCTA) opracowanej przez Europol jako głównej podstawy określania działań operacyjnych. Ponadto Rada zachęca Komisję, by zwróciła się do odpowiednich unijnych sieci i grup ekspertów, finansowanych przez Komisję, o odzwierciedlenie w swoich programach prac zobowiązania do uczestnictwa (w tym w charakterze lidera lub współlidera konkretnych działań) w inicjatywach EMPACT związanych z planem działania, co wzmocni EMPACT i wesprze realizację planów działań operacyjnych w ramach tej platformy.

Rada podkreśla niewyczerpujący charakter planu działania, a w szczególności znaczenie innych inicjatyw związanych z bezpieczeństwem, podejmowanych na szczeblu państw członkowskich lub na poziomie UE. Plan działania może zostać uzupełniony dalszymi ukierunkowanymi obszarami prac określonymi przez instytucje, organy, agencje UE i państwa członkowskie, z uwzględnieniem dalszych postępów i ocen, takich jak ustalenia 11. rundy wzajemnych ocen oraz wkład Eurojustu dotyczący wymiaru sądowego. Należy zwrócić szczególną uwagę na wzmocnienie i skoordynowanie na szczeblu międzynarodowym postępowań przygotowawczych, aby skutecznie osłabić zorganizowaną przestępczość związaną z narkotykami poprzez identyfikację hierarchii przestępczej, przepływów finansowych, szlaków logistycznych i powiązanych organizacji przestępczych.

Komisja, uwzględniając informacje dostarczone przez państwa członkowskie i ESDZ oraz udostępnione przez EUDA, Europol, Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) i inne właściwe agencje i organy UE, powinna monitorować realizację planu działania przeciwko nielegalnemu handlowi narkotykami, w tym działania uzupełniające, i składać regularne sprawozdania Radzie na forum Horyzontalnej Grupy Roboczej ds. Narkotyków. Realizację planu działania będą – w stosownych przypadkach – wspierać inne odpowiednie organy przygotowawcze Rady, w szczególności Stały Komitet Współpracy Operacyjnej w zakresie Bezpieczeństwa Wewnętrznego (COSI), zwłaszcza w odniesieniu do aspektów współpracy operacyjnej związanych z realizacją priorytetów EMPACT w zakresie nielegalnego handlu narkotykami, Komitet Koordynacyjny w dziedzinie Współpracy Policji i Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (CATS), Grupa Robocza ds. Egzekwowania Prawa, Grupa Robocza ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (COPEN) i Grupa Robocza ds. Unii Celnej (CUG). Ramy te powinny być wystarczająco elastyczne, aby uwzględniać przyszłe potrzeby i zachęcać podmioty do wnoszenia wkładu tam, gdzie zostanie to uznane za konieczne.

Aby zapewnić skoordynowane i stałe wsparcie na rzecz realizacji planu działania przeciwko nielegalnemu handlowi narkotykami, kolejne prezydencje Rady, wspierane przez Sekretariat Generalny Rady, są proszone o odniesienie się do priorytetów wynikających z planu działania, we współpracy z Komisją oraz, w stosownych przypadkach, z ESDZ i zainteresowanymi agencjami UE, z uwzględnieniem dalszych ukierunkowanych obszarów prac lub działań uzupełniających określonych przez państwa członkowskie.

2. Wykorzystanie istniejących mechanizmów, narzędzi i procesów

W obszarach objętych wszystkimi filarami należy czerpać korzyści z synergii poprzez optymalne wykorzystanie istniejących mechanizmów, narzędzi i procesów. Zachęca się instytucje UE oraz odpowiednie agencje i organy, by zgodnie ze swoimi mandatami koordynowały działania związane z realizacją strategii UE w dziedzinie narkotyków, zapewniając jednocześnie komplementarność tych działań. Powinny one zapewnić, w miarę możliwości, aby istniejące mechanizmy, narzędzia i procesy były zgodne z priorytetami określonymi w tej strategii.

Inne instytucje oraz odpowiednie agencje i organy UE – w stosownych przypadkach oraz w oparciu o priorytety określone przez kolejne prezydencje Rady – będą zachęcane do regularnego składania sprawozdań Horyzontalnej Grupie Roboczej ds. Narkotyków na temat ich odpowiednich wkładów w realizację strategii. Podobnie zachęca się państwa członkowskie do informowania Grupy Roboczej ds. Narkotyków o rozwoju sytuacji na szczeblu krajowym w tej dziedzinie. Zachęca się Komisję, ESDZ, agencje UE i państwa członkowskie do przedstawiania Horyzontalnej Grupie Roboczej ds. Narkotyków informacji dotyczących działań innych organizacji międzynarodowych i regionalnych lub inicjatyw tych organizacji istotnych dla realizacji strategii.

Umożliwi to Horyzontalnej Grupie Roboczej ds. Narkotyków uzyskanie oglądu działań związanych z ramami wdrażania, w tym m.in. w obszarach zdrowia, współpracy sądowej, spraw wewnętrznych i współpracy międzynarodowej, w celu zrozumienia, w jaki sposób te działania wzajemnie na siebie oddziałują, oraz w celu wyeliminowania luk, nakładających się działań lub niespójności, które mogłyby negatywnie wpłynąć na skuteczność lub realizację strategii UE w dziedzinie narkotyków.

3. Projekty oparte na współpracy

Projekty oparte na współpracy powinny być jednym z narzędzi operacyjnych służących zajęciu się tymi obszarami strategii UE w dziedzinie narkotyków, które byłyby przedmiotem zacieśnionej współpracy na wszystkich szczeblach (lokalnym, krajowym i unijnym) jako uzupełnienie istniejących mechanizmów, struktur i narzędzi w obszarach ograniczania popytu oraz ryzyka i redukcji szkód. Podejście oparte na projektach odzwierciedla potrzebę wzmocnienia wdrażania w tych obszarach, ułatwiając synergie między działaniami podejmowanymi na szczeblach unijnym, krajowym lub lokalnym. Projekty oparte na współpracy powinny być uzupełnieniem istniejących mechanizmów, struktury i narzędzi. Mają zatem dotyczyć tych filarów i priorytetów strategii, które nie są objęte unijnym planem działania przeciwko nielegalnemu handlowi narkotykami, oraz priorytetów EMPACT w zakresie nielegalnego handlu narkotykami, przy czym uznaje się je za równie ważne dla skutecznej i zrównoważonej realizacji strategii UE w dziedzinie narkotyków.

Metodyka, a także tematy projektów opartych na współpracy zostaną omówione i uzgodnione przez państwa członkowskie na posiedzeniu Horyzontalnej Grupy Roboczej ds. Narkotyków.

Przewodnictwo danego państwa członkowskiego oraz udział w projektach opartych na współpracy będą dobrowolne, dzięki czemu ramy wdrażania będą nadal reagowały na potrzeby krajowe i pojawiające się wyzwania. W stosownych przypadkach do udziału w projektach opartych na współpracy zachęca się również agencje UE, w szczególności EUDA. Ponadto – w stosownych przypadkach – należy ułatwiać udział innych podmiotów, takich jak środowiska akademickie, laboratoria i inne wyspecjalizowane podmioty, organizacje międzynarodowe lub regionalne oraz społeczeństwo obywatelskie.

Realizacja projektów opartych na współpracy powinna być monitorowana przez uczestników tych projektów z pomocą EUDA, w zakresie, w jakim pozwalają na to dostępne zasoby. Prezydencja Rady, która przewodniczy Horyzontalnej Grupie Roboczej ds. Narkotyków – przy wsparciu Sekretariatu Generalnego Rady – przedstawi przegląd takich projektów i postępów w ich zakresie. W ramach opracowywania każdego projektu opartego na współpracy należy podjąć wysiłki na rzecz oceny bazowej dotyczącej wdrażania i opracowania wskaźników wyników – w stosownych przypadkach – przez uczestniczące państwa członkowskie, przy wsparciu EUDA.

Do tej pory i przed rozpoczęciem fazy pilotażowej jedno z państw członkowskich, Francja, już zaproponowało inicjatywę dotyczącą projektu opartego na współpracy, który miałby propagować europejskie badania w zakresie zaburzeń związanych z używaniem psychostymulantów³.

Realizacja projektów opartych na współpracy może być wspierana ze środków krajowych przez uczestniczące państwa członkowskie oraz, o ile jest to możliwe i właściwe, w połączeniu z unijnymi źródłami finansowania takimi jak Program UE dla zdrowia, EFS+ i „Horyzont Europa”, w stosownych przypadkach i zgodnie z szerszymi priorytetami UE. Bez przesądzenia o wyniku negocjacji w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych (WRF) i zważywszy, że realizacja projektów opartych na współpracy wykracza poza 2028 r., można wziąć pod rozwagę możliwości finansowania w ramach kolejnych WRF. Rada zwraca się do Komisji, by – w miarę możliwości i w stosownych przypadkach – zapewniła państwom członkowskim uczestniczącym w projektach opartych na współpracy pomoc techniczną w dostępie do odpowiednich unijnych źródeł finansowania.

³ Celem inicjatywy jest dzielenie się istniejącą wiedzą i bieżącymi badaniami w dziedzinie leczenia zaburzeń związanych z używaniem psychostymulantów; omówienie sposobów łączenia zasobów, możliwości rozwoju wielkoskalowych kohort, harmonizacji protokołów oraz generowania porównywalnych i skumulowanych danych; a także zbadanie możliwości nawiązania kontaktów z przemysłem farmaceutycznym w celu przyspieszenia rozwoju i oceny skutecznych metod leczenia.

EUDA może udzielić wsparcia projektom opartym na współpracy, w szczególności w obszarach analizy naukowej, rozwoju metodologicznego, monitorowania i upowszechniania wyników, jeżeli jest to zgodne z jej mandatem, programowaniem i dostępnymi zasobami. W przypadku projektów obejmujących działania, które mają być realizowane poza UE lub we współpracy z państwami trzecimi, należycie zaangażowane zostaną odpowiednie delegatury Unii.

Faza pilotażowa projektów opartych na współpracy rozpocznie się w drugiej połowie 2026 r. i potrwa 18 miesięcy. Kontynuacja i dalszy rozwój podejścia opartego na projektach zależą od oceny jego wartości dodanej przez państwa członkowskie zebrane w Horyzontalnej Grupie Roboczej ds. Narkotyków.